

AMMATTIPÄTEVYYSDIREKTIIVIN MUKAINEN OPETUS JA SEN KIRJAAMINEN TOISEN ASTEEN OPPILAITOKSESSA

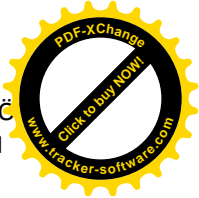
Ari Hamberg

Opinnäytetyö
Toukokuu 2012

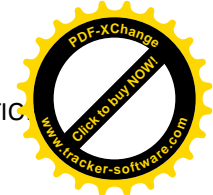
Logistiikan koulutusohjelma
Tekniikan ja liikenteen ala

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä HAMBERG, Ari	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 18.05.2012
	Sivumäärä 42	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ( ) saakka	Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi AMMATTIPÄTEVYYSDIREKTIIVIN MUKAINEN OPETUS JA SEN KIRJAAMINEN TOISEN ASTEEN OPPILAITOKSESSA		
Koulutusohjelma Logistiikka		
Työn ohjaaja KUUSIMURTO, Kaius, kuljetuslogistiikan lehtori		
Toimeksiantaja VUORENMAA, Perttu, osastonjohtaja, Helsingin tekniikan alan oppilaitos HELTECH		
Tiivistelmä Opinnäytetyössä esitetään yksi ammattipätevyysdirektiivin suorittamistapa ammatillisessa oppilaitoksessa. Työ sisältää oppilaitoksen tavan opettaa ja jaksottaa lain ja asetusten määräämän ammattidirektiivin opetuskokonaisuuden. Työn tavoitteena oli tehdä toimintamalli, jonka avulla jokainen opettaja tietää opettaessaan, kuuluuko opetettava aihe ammattipätevyysdirektiivin sisältöön ja miten se kirjataan järjestelmään. Työn tuloksena kehittyi muutamia liitteitä, joissa on lyhyesti mutta tarkasti kerrottu opetettavan aiheen sisältö. Liitteissä on myös kerrottu, montako teoria- tai käytännön tuntia kyseisestä kurssista opetetaan. Kun opettaja on opettanut jonkun kurssin tai oppitunnin, löytää hän helposti oikean kohdan, mihin se kirjataan. Kaikki ammattipätevyysdirektiivin mukaiset tunnit täytyy opettaa, niitä ei voida hyväksi lukea muilla suorituksella. Työ osoitti, että oppilaitoksessa opettajilla on hyvin erilainen käsitys opetuksen sisällöstä, sen antamisen ajankohdasta sekä opetuksen merkitsemisestä taulukoihin.		
Avainsanat (asiasanat) Ammattipätevyysdirektiivi		
Muut tiedot		

Author(s) HAMBERG, Ari	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 18.05.2012
	Pages 42	Language Finnish
	Confidential ( ) Until	Permission for web publication (X)
Title AN APPROACH TO TEACHING AND USING A TEACHER ACCORDING TO THE PROFESSIONAL QUALIFICATIONS DIRECTIVE IN A VOCATIONAL SCHOOL.		
Degree Programme Degree Programme in Logistics		
Tutor(s) KUUSIMURTO, Kaius, Senior Lecturer		
Assigned by VUORENMAA, Perttu, Head of Logistics Department, Helsinki City College of Technology		
Abstract In this bachelor's thesis, - will present one way to actualize the directive concerning the professional qualification of drivers in a vocational school is presented. The thesis describes a practice in one vocational school used in teaching and regulating the module of the directive concerning t prescribed by the law and regulations The goal of this thesis was to design an approach that enables each teacher to be aware of the content of the directive concerning the professional. Numbers of appendices were produced as an outcome. These appendices describe briefly and accurately the content of the subject at hand. The appendices also include the information on the proportion between theoretical and on-the-job learning. When a teacher has taught a lesson or a whole course, he will easily find the right spot on the appendices where he holds the log. All the lessons included in the directive concerning the professional qualifications have to be taught. None of the lessons can be compensated for by any other accomplishments. The thesis established that the teachers in this particular vocational school had a very different understanding of the content, the timing and the log of teaching - the directive concerning the professional qualification.		
Keywords <u>The professional qualifications directive</u>		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	3
1.1 Työn tausta.....	3
1.2 Työn tavoite.....	3
2 AMMATTIPÄTEVYYSDIREKTIIVI.....	5
2.1 Henkilöstö.....	6
2.2 Ajoneuvokalusto.....	6
3 HELSINGIN TEKNIIKAN ALAN OPPILAITOS (HELTECH).....	7
3.1 Yleistä opetuksesta.....	8
3.2 Opintokokonaisuudet.....	8
3.3 Toteutustapa ja ajankohdat.....	11
3.4 Työssä oppiminen ja näytöt.....	12
4 KAIKILLE AMMATTIPÄTEVYYTTÄ SUORITTAVILLE PAKOLLISET OSAT.....	13
4.1 Turvallisuus.....	13
4.2 Säännösten soveltaminen.....	14
4.3 Terveys.....	14
4.4 Ennakoiva ajaminen	15
4.5 Henkilökohtainen ajo-opetus.....	16
5 VAIN KUORMA-AUTONKULJETTAJAT.....	16
6 VAIN LINJA-AUTONKULJETTAJAT.....	17

7 OPPILASREKISTERI.....	17
8 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	19
LÄHTEET.....	20
LIITTEET.....	21

1 JOHDANTO

1.1 Työn tausta

Tämä insinöörityö käsittelee ammattipätevyysdirektiivin mukaista opetusta ja sen kirjaamista oppilaitoksen rekisteriin. Työssä huomioidaan lain ja opetushallituksen määräykset ja ohjeet. Työssä esitetään ammattipätevyyden suorittamistapa ammatillisessa oppilaitoksessa sekä yhden oppilaitoksen tapa opettaa ja jaksottaa lain ja asetusten määräämä ammattidirektiivin opetuskokonaisuus.

Tässä työssä on käytetty Helsingin Tekniikan Alan Ammattioppilaitoksen (HELTECH) opintosuunnitelmaa ja ohjeita. HELTECH on Helsingissä toimiva toisen asteen oppilaitos.

Työssä esitetyt tuntimäärät ovat oppilaitoksessa käytössä olevia tunteja, jotka on eroteltu teoria- ja käytännön tunneiksi. Työssä esitetyt opintoviikkojen pituudet vaihtelevat valtakunnassa jonkin verran, vaihdellen kunnan panostuksesta opetukseen. Helsingin kaupungissa, jossa opetuksen järjestäjä on opetusvirasto, ammatillisissa oppilaitoksissa opintoviikon pituudeksi on määrätty 30 tuntia lukuvuotena 2011–2012. Valtion ja myös Helsingin kaupungin säästötavoitteet tuovat myös säästötavoitteita meidän oppilaitokseemme ensi vuodeksi, jolloin lähiopetuksen viikkotuntimäärä vähenee 28 tuntiin. Vielä ei tiedetä, millaisia vaikutuksia tuo liki 10 prosentin lähiopetustuntien vähentäminen tuo tullessaan.

Helsingissä on maamme pienimmät opetuksen läpäisyn prosentit, joten tuskin läpäisyprosentti ainakaan nousee.

1.2 Työn tavoite

Tämä insinöörityö on tehty helpottamaan opetukseen liittyvää käytännön työtä. Ongelmana oppilaitoksessa on ollut, mitä asioita ammattipätevyy-

direktiivistä milloinkin opetetaan. Opettajien toinen ongelma on, mihin ja miten suoritus merkitään. Useat opettajat miettivät ja kyselevät viikoittain, onko opetettu oikeita asioita riittävästi ja onko opetus merkitty oikein opiskelijan suoritettuihin opintoihin.

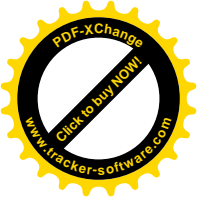
Opettajien huoli on myös teoria- ja käytännönopetuksen oikea suhde. Näistä huolista seuraa yleistä hämmennystä opettajien kesken. Opiskelijat havaitsevat opettajien erilaisen tavan tehdä työtään saman opintokokonaisuuden kanssa, jolloin myös opiskelijat saattavat epäillä opettajien ammattitaitoa tai kykyä selviytyä työssään.

Opinnäytetyössä esitetään ratkaisumalli ammattipätevyysdirektiivin mukaiseen opetukseen ja sen kirjaamiseen. Näin voidaan helpottaa opettajien käytännön työtä ja vähentää yleistä epävarmuutta.

Työssä on huomioitu laissa määritetty opetuksen määrä ja asetuksilla tarkennetut kohdat sekä opetushallituksen antamat määräykset ja ohjeet. Työssä on käytetty valtakunnallista opetussuunnitelmaa sekä sen suomia mahdollisuuksia erilaisuuteen. HELTECHin opetussuunnitelma on esitetty riisuttuna. Käytännön tapa opettaa ammattipätevyysdirektiivi palasittain ja sen merkitseminen opiskelijan tietokantaan on opettajan päivittäinen työväline.

Tämän työn tuloksista on erityisen suuri apu uusille opettajille, jotka siirtyvät toisista oppilaitoksista, joissa voi olla erilainen käytännön tapa opettaa sama asia. Opinnäytetyössä asiat selviävät helposti kokeneellekin opettajalle useiden liitetiedostojen avulla.

Oppilaitoksessa ammattipätevyysdirektiivin mukaiset tunnit opetetaan pääsääntöisesti viidessä eri moduulissa (liite 2).

2 AMMATTIPÄTEVYYSDIREKTIIVI

Laki ja asetus kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyydestä (273/2007) tuli voimaan 1.8.2007. Linja-autonkuljettajien ammattipätevyys vaaditaan uusilta kuljettajilta 10.9.2008 alkaen. Tavaraliikenteen autonkuljettajilta ammattipätevyys vaaditaan 10.9.2009 alkaen. (Laki 273/2007).

Ammattipätevyys suoritetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/59/EY maanteiden tavana- ja henkilöliikenteen kuljettajien vaatimusten mukaisesti. Perustason ammattipätevyyden hankkimiseen sisältyy opetusta kaikissa luetelluissa oppiaineissa. Perustason ammattipätevyysdirektiivin mukaisen koulutuksen kesto on kaikkiaan 280 tuntia. (Laki 273/2007). Kukin kuljettaja saa vähintään 20 tuntia henkilökohtaista ajo-opetusta asianomaisen luokan ajoneuvolla. Opiskelijan on kaikki opinnot suoritettuaan läpäistävä loppukoe, jossa on jokaisesta määritellystä aihealueesta vähintään yksi kysymys.

Koulutus on mahdollista suorittaa nopeutettuna, jolloin sen pituus on 140 tuntia. Nopeutettu suoritustapa edellyttää 21 vuoden ikää. Nopeutettuja suorittajia ei toistaiseksi ole oppilaitoksessamme ollut.

Henkilö, jonka ikä on 20–21 vuotta, menee yleensä opiskelemaan aikuiskoulutuskeskukseen. Aikuiskoulutuskeskuksessa ammattipätevyyden suoritus kestää noin kuudesta kahdeksaan kuukautta. Opiskelu aika määräytyy henkilön iän ja ajokorttiluokan perusteella.

Jos opiskelijalla on suoritettu ammattipätevyyskoulutus henkilö- tai tavaraliikenteen osalta, voi hän laajentaa sitä koskemaan molempia puolia suorittamalla 70 tunnin laajennusosan.

Henkilöt, joilla oli D- tai DE- ajokortti suoritettuna ennen 10.9.2008, saavat jatkaa linja-autonkuljettajan tehtävissä viisi vuotta. Sama tilanne oli henkilöillä, joilla oli C- tai CE- ajokortti suoritettuna ennen 10.9.2009. Myös he saavat jatkaa tavaraliikenteen kuljettajina. Molempiin ryhmiin kuuluvien on viiden

vuoden aikana hankittava viisi seitsemän tunnin koulutuspäivää, yhteensä 35 tuntia. Opetuksen määrästä on viisi tuntia käsiteltävä ennakoivaa ajoa, mutta tuon opetuksen ei tarvitse olla ajoa.

Ennen koulutuksen aloittamista on kouluttajan annettava koulutuslupa. Liikenteen turvallisuusvirasto (TRAFI) vahvistaa koulutukset ennen niiden aloitusta ja koulutuksista on tehtävä asiaan kuuluvat ilmoitukset.

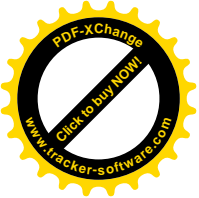
2.1 Henkilöstö

Koulutuskeskuksessa on oltava toiminnan laajuuteen nähden riittävä opetushenkilöstö sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat. Suurin osa opettajista on liikenneopettajia, joilla on voimassa oleva ammattipätevyys sekä koulutettavaan alaan voimassa oleva ajokortti. Tiettyihin koulutukseen opettajaksi kelpaa muukin pätevä henkilö kuin liikenneopettaja. Kaikkien opettajien tulee hallita oma koulutusalanensa, jonka koulutuksen järjestäjä hyväksyy ja heillä täytyy olla opetustehtävän edellyttämät didaktiset ja pedagogiset taidot.

Koulutuskeskuksessa on oltava myös opetuksesta vastaava johtaja, joka ohjaa, valvoo ja kehittää koulutusta ja toimii muutoinkin tosiasiallisesti tässä tehtävässä. Hän myös vastaa opetushallitukselle opetuksen oikeellisuudesta ja sen kirjaamisesta.

2.2 Ajoneuvokalusto

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on täytettävä ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavan kuljettajantutkinnon ajokokeessa käytettäviä ajoneuvoja koskevat vaatimukset. (Laki 273/2007).

HELTECHin ajoneuvokalusto on hyvin monipuolista ja riittävää. Ajoneuvot ovat peräisin neljältä eri valmistajalta, mikä antaa opiskelijalle mahdollisuuden tutustua erilaisiin oman alansa työvälineisiin. Ajoneuvoissa on kaikki tavallisimmat vaihtokorit, kuten vaijeri- ja koukkulavalaitteet. Myös puominostureita on useamman tyyppisiä, niissä on esimerkiksi levynostin, kuormalavanostin, tynnyrinostimien lisälaitteita jne. Työkoneita on tavallisimmista kolmesta trukkityypistä maankaivukoneeseen.

3 HELSINGIN TEKNIIKAN ALAN OPPILAITOS (HELTECH)

Tämä opinnäytetyö tehtiin Helsingin kaupungissa. Korkein päätäntä opetusta koskevissa asioissa on kaupunginvaltuustolla ja sen johtamalla opetuslautakunnalla. Opetuslautakunta antaa resurssit ja puitteet opetusvirastolle, joka on opetuksenjärjestäjänä vastuussa käytännön toimista.

Opetusvirasto ohjaa ja hallinnoi kolmea suurta toisen asteen ammatillista koulua, joissa opetetaan kaikkea Helsingissä annettavaa ammatillista nuorisokoulutusta ja kaikkia opintolinjoja, myös pajatyypistä opetusta. Opiskelijoita on 14 eri koulutusyksikössä noin 7 600. Näissä voi valmistua yli 30 tutkinnossa ja koulutusohjelmia on yli 50.

Oppilaitokset ovat

- Helsingin palvelualojen oppilaitos (HELPA)
- Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitos (HESOTE)
- Helsingin Tekniikan Alan Oppilaitos (HELTECH) (lähde 1).

HELTECH on perustettu vuonna 2008, jolloin kolme Helsingin kaupungin omistamaa ammattikoulua yhdistettiin. Nuo oppilaitokset olivat Haagan ammattikoulu, Käpylän ammattikoulu ja Vallilan ammattikoulu. Oppilaitoksella on yksi rehtori, joka johtaa koko oppilaitosta. Apunaan rehtorilla on kolmessa

yksikössä apulaisrehtorit, jotka hoitavat yleisiä asioita. Yksiköt ovat Haagan yksikkö, Käpylän yksikkö ja Vallilan yksikkö.

Jokainen yksikkö toimii useassa rakennuksessa, jotka saattavat sijaita useiden kilometrien päässä toisistaan. Eri rakennuksissa olevissa toimitiloissa saattaa olla useita eri osastoja, joita johtaa osastonjohtaja. Osaston johtajat ovat virkalehtoreita, joilla saattaa olla myös opetusta. Eri yksiköihin on jäänyt vanhoja omia toimintatapoja, kuten esimerkiksi eri aikaan alkava opetus.

3.1 Yleistä opetuksesta

Haagan yksikössä on kolme toimipistettä. Haagan kaupunginosassa on auto-osasto, johon otetaan vuosittain 13 aloittavaa luokkaa. Herttoniemessä on rakennusosasto ja metalliosasto, yhdeksän aloittavaa luokkaa. Roihupellossa, jossa itse opetan, on logistiikan peruslinja. Logistiikan linja saa syksyllä 2012 kaksi varastonhoitajiksi valmistuvaa luokallista ja kolme kuljettajaluokallisia opiskelijoita.

Perustason ammattipätevyyskoulutus järjestetään Helsingin tekniikan alan oppilaitoksessa (HELTECH) kuorma-, linja- ja yhdistelmäajoneuvon kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain mukaisesti.

Ammattipätevyys on 10 opintoviikon kokonaisuus opinnoista. Opetushallitus on ohjeistanut perustason koulutuksen pituudeksi 280 tuntia ja nopeutettuna 140 tuntia. Kaikki tunnit ovat lähiopetusta ja sen lisäksi on suoritettava hyväksytysti koe, joka sisältää jokaisesta aihealueesta vähintään yhden kysymyksen.

3.2 Opintokokonaisuudet

Opetushallitus on määrännyt kaikissa Suomen yleisissä ammatillisissa oppilaitoksissa opetuksen seuraavanlaiseksi.

Ammatillisessa oppilaitoksessa opinnot jakaantuvat kolmeen osaan, jotka ovat

- Ammatillinen tutkinnon osa 90 opintoviikkoa, jossa opiskellaan työturvallisuus, työmenetelmät, säännöt ja säädökset, jotka ohjaavat oikeaan ja turvalliseen työkuultuuriin.
- Ammatitaitoa täydentävä tutkinnon osa 20 opintoviikkoa, jonka avulla annetaan opiskelijalle yleissivistävää tietoa, kielitaitoa sekä matemaattista kykyä selvitä työelämässä.
- Vapaasti valittava tutkinnon osa 10 opintoviikkoa, jolla voi erikoistua poikkitieteellisiin asioihin, jotka eivät suoranaisesti kuulu alaan.

Opetushallitus antaa raamit, joiden sisällä eri oppilaitoksilla on jonkun verran liikkumavaraa. Tämä on tarpeen, jotta eri osissa Suomea voitaisiin kouluttaa juuri oman alueen työtilan ja tarpeen mukaan. Kuitenkin, kun opiskelu tapahtuu opetushallituksen ohjeiden mukaisesti, saadaan toisen asteen opiskelijoille jatko-opiskelukelpoisuus.

Opinnäytetyössä esitellään seuraavaksi HELTECHin opetus-suunnitelman malli.

Logistiikan perustutkinto kuljettajien osalta on jaettu seuraavasti.

Linja-autonkuljettajan ammatilliseen tutkinnon osaan sisältyy seuraavat opintokokonaisuudet:

- kuljetusalan perustason ammattipätevyysopinnot 10 opintoviikkoa,
- linja-auton tavarankuljetusten hallinta 20 opintoviikkoa,
- linja-autokuljetukset 20 opintoviikkoa,
- työkoneiden käyttö ja huolto 10 opintoviikkoa,
- palveluliikenteen kuljettajan tehtävät 10 opintoviikkoa, tilausajokuljettajan tehtävät 10 opintoviikkoa ja
- ammattipätevyyden laajennus 10 opintoviikkoa.

Näin opiskellessaan opiskelija saa pätevyyden ja ajokortin linja-auton ja kuorma-auton kuljettajan ammattiin.

Kuorma-autonkuljettajan ammatilliseen tutkinnon osaan sisältyy seuraavat opintokokonaisuudet:

- kuljetusalan perustason ammattipätevyysopinnot 10 opintoviikkoa,
- kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta 30 opintoviikkoa,
- kuorma-autonkuljettajan tehtävät 20 opintoviikkoa,
- massatavarankuljetukset 20 opintoviikkoa ja
- työkoneiden käyttö ja huolto 10 opintoviikkoa.

Yhdistelmäajoneuvon kuljettajan ammatilliseen tutkinnon osaan sisältyy opintokokonaisuudet:

- kuljetusalan perustason ammattipätevyysopinnot 10 opintoviikkoa,
- kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta 30 opintoviikkoa,
- yhdistelmäauton kuljettajan tehtävät 30 opintoviikkoa,
- ympäristöhuollon kuljettajan tehtävät 10 opintoviikkoa ja
- työkoneiden käyttö ja huolto 10 opintoviikkoa.

Näin opiskellessaan opiskelija saa siis pätevyyden ja ajokortin yhdistelmäajoneuvon ja kuorma-auton kuljettajan ammattiin.

Valitettavasti usein opiskelijan into tai taito ei kuitenkaan riitä tähän. Siinä tapauksessa opiskelija voi tietyin edellytyksin anoa neljättä opiskeluvuotta, jonka aikana hänelle opetetaan vähintään kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyys.

Ammattia täydentävässä osassa annetaan kuljettajille opetusta käytännön asioiden hoitamisessa kielellisesti, matemaattisesti sekä muissa vaativissa työtehtävissä 20 opintoviikkoa.

Vapaasti valittavissa opinnoissa hyödynnetään aikaisempia opintosuorituksia tai opiskelijan itse valitsevia opintoja 10 opintoviikkoa.

3.3 Toteutustapa ja ajankohdat

HELTECHin logistiikan koulutusohjelmaan tulevat opiskelijat kutsutaan toukokuussa haastatteluun ja soveltuvuuskokeisiin. Sellaiset henkilöt, jotka eivät oikeasti hae opiskelupaikkaa, eivät saavu paikalle ja näin saadaan poistettua henkilöt, jotka eivät ole tositarkoituksella opiskelupaikkaa hakemassa.

Opinnot on tarkoitus suorittaa kolmessa vuodessa. Opintovuosi jakaantuu viiteen noin kahdeksan viikon pituiseen jaksoon. Jokainen opettaja vie jakson päätyttyä opettamansa opintokokonaisuuden osan tietojärjestelmään. Opiskelijan on helppo itse seurata oman opiskelunsa etenemistä tietojärjestelmästä. Jos opiskelija ei pysty suoriutumaan jostain opetuksenosa-alueesta, on sitä on täydennettävä lisäsuorituksilla. Hylättyjen opintojen korvaaminen on hankalaa. Kun korvaat edellistä opintoa, olet seuraavasta opinnosta poissa.

Ammattipätevyysdirektiivin mukaiset opinnot jaetaan oppilaitoksessa viiteen moduuliin. Ensimmäisenä vuotena suoritetaan yksi ja toisena sekä kolmantena vuonna kaksi moduulia. Moduulit ovat noin kahden opintoviikon pituisia. Seuraavassa esitetyt tuntimäärät vaihtelevat vuosittain jonkun verran riippuen opetusviikkojen pituudesta tai ammattia tukevien tuntien sijoittelusta.

Osa opinnoista opetetaan näiden moduulien ulkopuolella. Nämä opetustunnit on merkitty koulun opetussuunnitelmaan huomautuksilla 1...7. Nämä opinnot viedään opiskelijan tietojärjestelmään, kuten moduuleissa suoritettut opinnot.

Huomautusmerkintöjen sisältö on seuraava:

- Huomautus 1: trukkurkurssi.
- Huomautus 2: tieturva 1 -kurssin aiheet.
- Huomautus 3: työturva kurssin aiheet.

- Huomautus 4: perustason ammattipätevyyskoulutuksen aloittamisen jälkeen, liikuntakoulutus voidaan tunnustaa tähän osa-alueeseen kuuluvaksi.
- Huomautus 5: ruokahuollon oppituntien aiheet.
- Huomautus 6: ensiapukurssi 1:n aiheet.
- Huomautus 7: tulityökurssin aiheet.

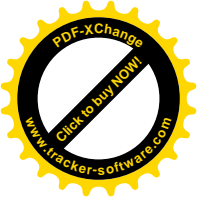
Ensimmäisen vuoden opinnoissa suoritetaan ammattipätevyysdirektiivi-opinnoista 30 teoriatuntia ja 50 käytännön tuntia. Toisen vuoden opinnoissa suoritetaan ammattipätevyysdirektiivin opinnoista 40 teoriatuntia ja 60 käytännön tuntia. Kolmannen vuoden opinnoissa suoritetaan ammattipätevyysdirektiivin opinnoista 30 teoriatuntia ja 70 käytännön tuntia (Liite 2).

3.4 Työssä oppiminen ja näytöt

Osa ammatillisesta opetuksesta suoritetaan työpaikoilla, joissa opetuksen ohjaus tapahtuu työpaikkaohjaajan johdolla. Työpaikoilla pitäisi olla koulutettu työpaikkaohjaaja, mutta näin ei valitettavasti useinkaan ole.

Oppilaitos on määritellyt opetuksen tavoitteet. Opettajalla on usein vaikea tehtävä löytää työpaikka, jossa opiskelija pystyisi opiskelemaan hänelle annetut tavoitteet. Oppilaitos monesti aliarvioi työssäoppimisen merkityksen eikä aina mieti tarkasti tavoitteiden asettelun ajankohtaa tai niiden suorittamisen mahdollisuutta.

Työssäoppimista on vähintään 20 opintoviikkoa. Opettaja käy työpaikoilla seuraamassa opetuksen etenemistä. Omassa oppilaitoksessamme opettajalle on resurssiksi määrätty 1,5 tuntia jokaista opiskelijaa kohden. Tämä resurssi on aivan liian pieni, jotta opettaja voisi hoitaa velvoitteensa: löytää sopiva työpaikka, ehtiä käymään seuraamassa opiskelijaa ja keskustelemassa työpaikkaohjaajan kanssa opiskelijan opintojen etenemisestä sekä tekemässä arviota opinnoista.

Jokaisesta ammatillisesta opintokokonaisuudesta tehdään näyttökoe. Sen tekeminen on ohjeistettu tehtäväksi työssäoppimisen aikana, kun opintokokonaisuus on suoritettu. Jos opinnot työpaikalla jäävät kesken tai tekemättä, tuo tehtävä sysätään jollekin toiselle opettajalle jatkossa ilman erillistä korvausta.

Ammattipätevyysdirektiivin kokonaisuudesta ei tehdä näyttökoetta. Näyttökokeen arviointiin osallistuvat opiskelija ja työpaikkaohjaaja sekä opettaja. Näyttökoe on koko työssäoppimisena opiskeltu aika. Jos työssäoppimisessa on tavoitteet saavutettu, on opintokokonaisuus hyväksytty ja opettaja merkitsee sen opintorekisteriin. Näyttökoe, sen seuraaminen ja arviointi sekä kirjaaminen sisältyvät työssäoppimisen tehtävien hoitamiseen annettuun resurssiin, joka on riittämätön.

4 KAIKILLE AMMATTIPÄTEVYYTTÄ SUORITTAVILLE PAKOLLISET OSAT

Seuraavassa selitetään, mitkä ovat direktiivin mukaiset pakolliset opetussisällöt ja miten niiden opetus toteutetaan HELTECHissa. Toisissa oppilaitoksissa saattaa olla erilainen tuntijako.

4.1 Turvallisuus

Turvallisuus on varmasti yksi tärkeimmistä opintojen osa-alueista. Siinä opetetaan tarkasti säännöt ja säädökset sekä oikeat työtavat.

Kohta 1.1 Voimansiirron ominaisuus sen käytön optimointi. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 25/18 h.

Kohta 1.2 Hallintalaitteet. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 39/20 h.

Kohta 1.3 Polttoaineen käytön optimointi. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 14/8 h.

4.2 Säännösten soveltaminen

Laki, asetukset ja niiden soveltaminen on usein määrätty erilaisilla ohjeilla ja säännöillä, joita näillä tunneilla opetetaan. Näillä tunneilla on opettajan ammattitaito erityisen tärkeää. Opettajan jatkuva kouluttautuminen on enemmän kuin välttämätöntä. Esimerkiksi tieliikennelaki muuttuu ajokortin suorittamisen osalta täysin ensi vuoden alusta.

Kohta 2.1 Tieliikenteen sosiaalinen ympäristö ja siihen liittyvä säännöstö. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 36/14 h.

Kohta 2.2 Tavarankuljetusta koskeva säännöstö. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 10/9 h.

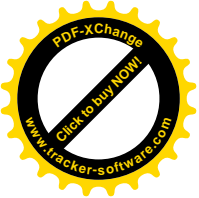
4.3 Terveys

Opiskelijan terveys on tärkeä asia. Hyvään terveyteen liittyy useita seikkoja ja niinpä sen tärkeyttä opiskellaan ja harjoitellaan useissa opintojen vaiheissa ja monien opettajien ohjeistuksella.

Kohta 3.1 Liikenteen ja työtapaturmien riskit. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 18/12 h.

Huomautus 2: tieturva 1 -kurssin aiheet

Huomautus 3: työturvakurssin aiheet.

Kohta 3.2 Ehkäistä rikollisuus ja salamatkustajien kuljetus. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 8/2 h.

Kohta 3.3 Ehkäistä fyysiset riskit. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 16/6 h.

Huomautus 4: Perustason ammattipätevyyskoulutuksen aloittamisen jälkeen liikuntakoulutus voidaan tunnustaa tähän osa-alueeseen kuuluvaksi.

Kohta 3.4 Tiedostaa fyysisen ja henkisen suorituskyvyn merkitys.

Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 10/7 h.

Huomautus 5: ruokahuollon oppituntien aiheet.

Kohta 3.5 Häätätilanteen arviointi. Opetustuntien kokonaismäärä:

teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 20/14 h

Huomautus 6: ensiapukurssin 1 -aiheet.

Huomautus 7: Tulityökurssin aiheet.

Kohta 3.6 Käyttäytyminen yrityksen imagoa tukevalla tavalla. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 24/4.

4.4 Ennakoiva ajaminen

Ennakoivan ajamisen kokonaisuudessa opetetaan kuljettajaa huomioimaan ajamisen kokonaisuutta ja ottamaan huomioon muut kuljettajat sekä ympäristö. Tämä on vaativa opintokokonaisuus opiskelijan sisäistää, mutta hyvällä opetuksella ja tehokkailla esimerkeillä tämäkin asia opitaan.

Kohta 4.1 Ennakoivan ajon koulutusta annetaan oppiaineissa 1.1, 1.2, 1.4/1.5, 3.1, 3.4. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 25/21 h.

4.5 Henkilökohtainen ajo-opetus

Tämä ei ole ainoa kohta, jolloin opettaja antaa opetusta henkilökohtaisesti opiskelijalle. Monen opiskelijan mielestä, erityisesti opintojen alkuvaiheessa, tätä opetusta on odotettu hyvin paljon.

Kohta 4.2 Henkilökohtaista ajo-opetusta annetaan oppiaineissa 1.1, 1.2, 1.3, 1.4/1.5, 2.1, 3.6. Opetustuntien kokonaismäärä: 20/10 h.

5 VAIN KUORMA-AUTONKULJETTAJAT

Opetuksen eriytyminen tavarakuljettajien ja henkilöliikenteen kuljettajien osalta on välttämätöntä. Kuorma-auton kuljettajien työväline saattaa painaa lähes neljäkymmentä tonnia ja sellaisten massojen liikkeelle saaminen ja pysäyttäminen vaatii erityistietoa ja taitoa.

Kohta 1.4 Ajoneuvon kuormittaminen säännösten ja tarkoituksen mukaisesti. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 52/22 h.

Huomautus 1: trukkikurssi.

Kohta 3.7 Tavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 8/4 h.

6 VAIN LINJA-AUTONKULJETTAJAT

Linja-auton kuljettajilla on kuormanaan arvokkainta mitä saattaa olla, sillä ihmishengen arvoa ei rahalla voi mitata. Opettajan tietotaito on kovilla, kun näitä opintoja ryhdytään opiskelemaan. Erityisesti näiden opintojen yhteydessä on tärkeää, että opiskelija luottaa opettajaansa.

Kohta 1.5 Matkustajien turvallisuus ja mukavuus. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 24/16 h.

Kohta 1.6 Ajoneuvon kuormittaminen säännösten ja tarkoituksen mukaisesti. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 25/7 h.

Kohta 2.3 Matkustajien kuljetusta koskeva säännöstö. Opetustuntien kokonaismäärä: teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 14/8 h.

Kohta 3.8 Matkustajien taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä, teoriaopetusta ja käytännön harjoituksia 7/4 h

7 OPPILASREKISTERI

Oppilaitoksessa on kaksi rekisteriä, joista voi seurata opintojen etenemistä.

Opinto-ohjaaja luo kaikki opintokokonaisuudet ja niiden osat Winha-järjestelmään. Jakson vaihtuessa opettaja suorittaa opiskelijoiden arvioinnin ja merkitsee suorituksen Winha-järjestelmään. Tähän järjestelmään pääsee myös opiskelija katsomaan omia suorituksiaan.

Toinen rekisteri on Web auto, johon merkitään ammattidirektiivin suoritustunnit usein päivittäin ja kaikki tunnin tarkkuudella.

Opetushallitus on antanut ammattidirektiivin oppilasrekisterin pitämisestä melko vapaat ohjeet. Ohjeiden tarkoitus ei ole ohjata käyttämään jotain tiettyä tietotekniikan ohjelmaa tai vanhentunutta käsikirjanpitoa. Kirjanpidosta tulee ilmetä, milloin kukin opetustunti on pidetty ja kuka on opettaja. Ennen opiskelun alkua on kuitenkin tehtävä ennakkosuunnitelma siitä, miten ja milloin opetus aiotaan suorittaa.

Me teemme ennen opetuksen alkamista opetuskurssin suunnitelman. Ammattipätevyysdirektiivikurssisuunnitelmat on esitelty liitteessä kaksi ja oppilaitoksen opetussuunnitelmassa huomautuksissa yhdestä seitsemään. Kurssisuunnitelmassa on tarkat tuntimäärät, opetuksen aiheet ja laajuus, sekä lisäämme suunnitelmaan opiskelijoiden nimet. Suunnitelmaan on kaikki opetustunnit laitettu tunnin tarkkuudella ja mihin direktiivin kohtaan se kuuluu.

Suunnittelun jälkeen syötämme tiedot Web-autoon. Opetuksen jälkeen on opettajan helppo pienellä vaivalla kuitata useita opiskelijoita ja useita tunteja suoritetuksi yhdellä kertaa tietojärjestelmään.

Kun opiskelija on poissa opetuksesta, hänen suoritusta ei viedä tietojärjestelmään, vaan hänen suoritus merkataan poissaoloksi. Myöhemmin voi järjestelmästä katsoa minkä aiheen ja koska opiskelija on ollut poissa (liite 3). Poissa ollut aihe voidaan opettaa, kun toinen ryhmä opiskelee samaa aihetta tai antaa opetus erillisopetuksena.

Web-auto rekisteristä nähdään kuinka paljon opiskelija on suorittanut kaikkiaan 280 tunnin kokonaismäärästä. Tästä rekisteristä myös nähdään suoritettut teoriatunnit, käytännön harjoitteet henkilökohtaiset ajo-opetustunnit sekä mitkä suoritukset puuttuvat (liite 3).

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämä insinöörityö on tehty helpottamaan opetukseen liittyvää käytännön työtä. Oppilaitoksessa on ollut ongelma, mitä asioita ammattipätevyysdirektiivistä milloinkin opetetaan. Työssäni olen jakanut ammattipätevyysdirektiivin opetuskokonaisuuden pienempiin osiin, jotka löytyvät liitteestä 2. Olen työssäni myös erotellut tavara- ja henkilöliikenteen opetustunnit, jolloin ne on helppo löytää ja tietää opetuksen aiheet ja määrät.

Opettajien toinen ongelma on, mihin ja miten suoritus merkitään. Olen erotellut kaikki ammattipätevyysdirektiivitunnit yhden tunnin tarkkuudella sekä teoria- ja käytännön harjoitukset, jotta jokainen niitä tarvitseva löytää ne liitteestä 1.

Olen laittanut työssäni tekemät taulukot osastomme nettisivustolle, mistä niitä jokainen opettajamme voi tarkastella ja käyttää hyödykseen opetuksessa. Osalle opettajistamme ammattipätevyysdirektiivin mukainen opetus on hyvinkin tuttua, mutta useille tuo opetus ei ole aivan selkeää ja he toivottavasti käyttävät opinnäytetyöni tuloksia hyödykseen.

Henkilöiden erilaiset työtehtävät veivät aikaa ja energiaa, joka on lukuvuoden aikana normaalia. Opettajien sekä henkilöstön innostuneisuus oli erilaista, kun seurasin käytännössä muiden opetusta ja sen eri vaiheita.

Logistiikka-alan koulutus kuljettajakoulutuksen osalta muuttui opinnäytetyötä tehdessäni hyvin paljon ja sen käyttöönotto omassa oppilaitoksessani on pahasti takerrellut. Alkuperäisiä suunnitelmia ei toteutettu täysin ja niitä on muokattu nykyisen valtakunnallisen logistiikan opetussuunnitelmää vastaavaksi. Opetushallitus uudistaa opetussuunnitelmia noin kolmen neljän vuoden välein, jolloin on viimeistään tarkasteltava työni käyttökelpoisuutta.

LÄHTEET

Laki 273/2007 kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä.

Ajantasainen lainsäädäntö 2007.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070273>

Liikenteen turvallisuusvirasto. (Trafi 2010). (Ajoneuvohallintokeskus AKE 2009.)

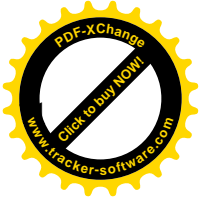
<http://www.ake.fi/ake>

Opetushallitus. OPH 2009. Logistiikan perustutkinto 2009, ammatillisen perustutkinnon perusteet, määräys 32/011/2009.

http://www.oph.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/oph/embeds/110511_Logistiikan_perustutkinto_2009.pdf

Lähde 1 Helsingin Tekniikan Alan Oppilaitos

<http://www.hel.fi/hki/Opev/fi/Etusivu>

LIITTEET

LIITE 1

Sisältää kaikki ammattipätevyysdirektiivin 280 tuntia. Tästä liitteestä voi katsoa aiheet, mitä milläkin tunnilla on tarkoitus opettaa. Nämä tunnit opetetaan henkilö- ja tavaraliikenteen kuljettajille. Jossakin aihealueessa on merkintä KA/YA-kuljettajat (kuorma-auto/ yhdistelmäajoneuvo), jolloin näitä aiheita ei opeteta henkilöliikenteen(linja-auto) kuljettajille. Henkilöliikenteen kuljettajille on oma osio vain heille tarkoitettusta opetuksesta.

TEORIAOPETUS (yhteensä 115h)

Kun merkkaat kurssista arvosanan Winha tietokantaan, niin merkkaa myös ammattipätevyysdirektiivi tunnit.

1 Turvallisuussääntöihin perustuva järkevän ajokäyttäytymisen parantaminen (yhteensä 44h).

1.1.1	Teoria 1/5	1h-	moottori/voimansiirto
1.1.2	Teoria 2/5	1h-	moottori/voimansiirto
1.1.3	Teoria 3/5	1h-	moottori/voimansiirto
1.1.4	Teoria 4/5	1h-	moottori/voimansiirto
1.1.5	Teoria 5/5	1h-	moottori/voimansiirto
1.1.16	Teoria 1/2	1h-X	moottori/voimansiirto
1.1.17	Teoria 2/2	1h-X	moottori/voimansiirto
1.2.1	Teoria 1/12	1h-	ajoneuvotekniikanperusteet 8ov (jarrut)
1.2.2	Teoria 2/12	1h-	ajoneuvotekniikanperusteet 8ov (jarrut)
1.2.3	Teoria 3/12	1h-	ajoneuvotekniikanperusteet 8ov (jarrut)
1.2.4	Teoria 4/12	1h-	ajoneuvotekniikanperusteet 8ov (jarrut)
1.2.5	Teoria 5/12	1h-	ajoneuvotekniikanperusteet 8ov (jarrut)
1.2.6	Teoria 6/12	1h-	ajoneuvotekniikanperusteet 8ov (jarrut)
1.2.7	Teoria 7/12	1h-	paineilmajarrut
1.2.8	Teoria 8/12	1h-	paineilmajarrut
1.2.9	Teoria 9/12	1h-	paineilmajarrut
1.2.10	Teoria 10/12	1h-	paineilmajarrut
1.2.11	Teoria 11/12	1h-	paineilmajarrut
1.2.12	Teoria 12/12	1h-	paineilmajarrut
1.2.30	Teoria 1/6	1h-X	REAK- kurssi
1.2.31	Teoria 2/6	1h-X	REAK-kurssi
1.2.32	Teoria 3/6	1h-X	REAK- kurssi
1.2.33	Ennakoiva ajo 4/6	1h-X	REAK-kurssi

1.2.34	Ennakoivaajo 5/6	1h-X	REAK- kurssi
1.2.35	Ennakoivaajo 6/6	1h-X	REAK-kurssi
1.3.1	Teoria 1/5	1h-	taloudellinen ajo
1.3.2	Teoria 2/5	1h-	taloudellinen ajo
1.3.3	Teoria 3/5	1h-	taloudellinen ajo
1.3.4	Teoria 4/5	1h-	taloudellinen ajo
1.3.5	Teoria 5/5	1h-	taloudellinen ajo
1.4.1	Teoria 1/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8 ov ("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.2	Teoria 2/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8ov("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.3	Teoria 3/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8 ov ("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.4	Teoria 4/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8ov("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.5	Teoria 5/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8 ov ("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.6	Teoria 6/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8ov("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.7	Teoria 7/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8 ov ("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.8	Teoria 8/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8ov("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.9	Teoria 9/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8 ov ("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.10	Teoria 10/14	1h-	KA/YA-kuljettajatyökoneiden käyttö ja huolto 8ov("trukkikurssi" käyttö)(huomautus 1)
1.4.11	Teoria 11/14	1h-	KA/YA-kuljettajat(sidonta, lukitus, kiilaus)
1.4.12	Teoria 12/14	1h-	KA/YA-kuljettajat(sidonta, lukitus, kiilaus)
1.4.13	Teoria 13/14	1h-	KA/YA-kuljettajat(sidonta, lukitus, kiilaus)
1.4.14	Teoria 14/14	1h-	KA/YA-kuljettajat(sidonta, lukitus, kiilaus)

2 Säännösten soveltaminen (Yhteensä 19h).

2.1.	Teoria 1	1/15	1h	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1.	Teoria 2	2/15	1h	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1.	Teoria 3	3/15	1h	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1.	Teoria 4	4/15	1h	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1.	Teoria		1h	AETR, ajo-, lepo- ja työajat

5	5/15			
2.1. 6	Teoria 6/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 7	Teoria 7/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 8	Teoria 8/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 9	Teoria 9/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 10	Teoria 10/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 11	Teoria 11/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 12	Teoria 12/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 13	Teoria 13/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 14	Teoria 14/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.1. 15	Teoria 15/15	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.2. 1	Teoria 1/4	1h	.	AETR, ajo-, lepo- ja työajat
2.2. 2	Teoria 2/4	1h	.	CRM- sopimus
2.2. 3	Teoria 3/4	1h	.	CRM- sopimus
2.2. 4	Teoria 4/4	1h	.	CRM-sopimus

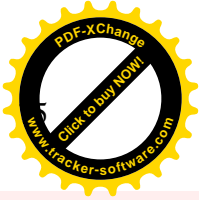
3 Terveys, tie- ja ympäristöturvallisuus, palvelu, logistiikka (yhteensä 52h).

Ryhmänohjaaja merkitsee, kun atto- aine hyväksytty tai kun on kurssi suoritettu.

3.1.1	Teoria 1/12	1h	-	tieturva 1(huomautus 2)
3.1.2	Teoria 2/12	1h	-	tieturva 1(huomautus 2)
3.1.3	Teoria 3/12	1h	-	tieturva 1(huomautus 2)
3.1.4	Teoria 4/12	1h	-	tieturva 1(huomautus 2)
3.1.5	Teoria 5/12	1h	-	tieturva 1(huomautus 2)
3.1.6	Teoria 6/12	1h	-	tieturva 1(huomautus 2)
3.1.7	Teoria 7/12	1h	-	työturva(huomautus 3)
3.1.8	Teoria 8/12	1h	-	työturva(huomautus 3)

3.1.9	Teoria 9/12	1h-	työturva(huomautus 3)
3.1.10	Teoria 10/12	1h-	työturva(huomautus 3)
3.1.11	Teoria 11/12	1h-	työturva(huomautus 3)
3.1.12	Teoria 12/12	1h-	työturva(huomautus 3)
3.1.17	Ennakoivaajo 1/2	1h-X	REAK-kurssi
3.1.18	Ennakoivaajo2	1h-X	REAK-kurssi
3.2.1	Teoria 1/6	1h-	rikollisuus/salamatkustajat
3.2.2	Teoria 2/6	1h-	rikollisuus/salamatkustajat
3.2.3	Teoria 3/6	1h-	rikollisuus/salamatkustajat
3.2.4	Teoria 4/6	1h-	rikollisuus/salamatkustajat
3.2.5	Teoria 5/6	1h-	rikollisuus/salamatkustajat
3.2.6	Teoria 6/6	1h-	rikollisuus/salamatkustajat
3.3.1	Teoria 1/4	1h-	liikunta 1(huomautus 4)
3.3.2	Teoria 2/4	1h-	liikunta 1(huomautus 4)
3.3.3	Teoria 3/4	1h-	liikunta 1(huomautus 4)
3.3.4	Teoria 4/4	1h-	liikunta 1(huomautus 4)
3.4.1	Teoria 1/6	1h-	terveystieto 1(huomautus 5)
3.4.2	Teoria 2/6	1h-	terveystieto 1(huomautus 5)
3.4.3	Teoria 3/6	1h-	terveystieto 1(huomautus 5)
3.4.4	Teoria 4/6	1h-	terveystieto 1(huomautus 5)
3.4.5	Teoria 5/6	1h-	terveystieto 1(huomautus 5)
3.4.6	Teoria 6/6	1h-	terveystieto 1(huomautus 5)
3.4.9	Ennakoivaajo 1/2	1h-X	REAK
3.4.10	Ennakoivaajo 2/2	1h-X	REAK
3.5.1	Teoria 1/10	1h-	EA 1(huomautus 6)
3.5.2	Teoria 2/10	1h-	EA 1(huomautus 6)
3.5.3	Teoria 3/10	1h-	EA 1(huomautus 6)
3.5.4	Teoria 4/10	1h-	EA 1(huomautus 6)
3.5.5	Teoria 5/10	1h-	EA 1(huomautus 6)
3.5.6	Teoria 6/10	1h-	tulityö-kurssi (huomautus 7)
3.5.7	Teoria 7/10	1h-	tulityö-kurssi (huomautus 7)
3.5.8	Teoria 8/10	1h-	tulityö-kurssi (huomautus 7)
3.5.9	Teoria 9/10	1h-	tulityö-kurssi (huomautus 7)
3.5.10	Teoria 10/10	1h-	tulityö-kurssi (huomautus 7)
3.6.1	Teoria 1/4	1h-	(imago)
3.6.2	Teoria 2/4	1h-	(imago)
3.6.3	Teoria 3/4	1h-	(imago)
3.6.4	Teoria 4/4	1h-	(imago)
3.7.1	Teoria 1/6	1h-	KA/YA-kuljettajat tavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä
3.7.2	Teoria 2/6	1h-	KA/YA-kuljettajattavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä
3.7.3	Teoria 3/6	1h-	KA/YA-kuljettajat tavarankuljetusten taloudellinen ympäristö

				ja markkinajärjestelmä
3.7.4	Teoria 4/6	1h-		KA/YA-kuljettajattavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä
3.7.5	Teoria 5/6	1h-		KA/YA-kuljettajat tavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä
3.7.6	Teoria 6/6	1h-		KA/YA-kuljettajattavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä

TEORIAOPETUS (yhteensä 28h)

Nämä tunnit on tarkoitettu vain henkilöliikenne kuljettajille. Kun merkkaat kurssista arvosanan Winha tietokantaan niin merkkaa myös ammattipätevyysdirektiivi tunnit. Direktiivin kohdat 1.5, 1.6, 2.3, 3.8

1.5.	Teoria 1/7	1h-		matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Teoria 2/7	1h-		matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Teoria 3/7	1h-		matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Teoria 4/7	1h-		matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Teoria 5/7	1h-		matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Teoria 6/7	1h-X		matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Teoria 7/7	1h-X		matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.6.	Teoria 1/7	1h-		kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Teoria 2/7	1h-		kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Teoria 3/7	1h-		kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Teoria 4/7	1h-		kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Teoria 5/7	1h-		kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Teoria 6/7	1h-		kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Teoria 7/7	1h-		kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
2.3.	Teoria 1/7	1h-		matkustajia koskeva säännöstö

2.3.	Teoria	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Teoria	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Teoria	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Teoria	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Teoria	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Teoria	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
3.8.	Teoria	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Teoria	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Teoria	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Teoria	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Teoria	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Teoria	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Teoria	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö

KÄYTÄNNÖN HARJOITUS (yhteensä 145h)

1 Turvallisuussääntöihin perustuva järkevän ajokäyttäytymisen parantaminen

(yhteensä 71 h).

1.1.6	Käytännönharjoitus 1/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo puhu koko ryhmälle kerralla ja vaihda opiskelijaa kuljettajan paikalla
1.1.7	Käytännönharjoitus 2/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.8	Käytännönharjoitus 3/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.9	Käytännönharjoitus 4/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.10	Käytännönharjoitus 5/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.11	Käytännönharjoitus 6/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.12	Käytännönharjoitus 7/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.13	Käytännönharjoitus 8/10	1h-			C/D/E ajoneuvojen mittaristo

1.1.14	Käytännönharjoitus 9/10	1h -	C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.15	Käytännönharjoitus 10/10	1h -	C/D/E ajoneuvojen mittaristo
1.1.18	Ennakoivanajonkäytäntö 1/3	1h - X	harjoitusradalla
1.1.19	Ennakoivanajonkäytäntö 2/3	1h - X	harjoitusradalla
1.1.20	Ennakoivanajonkäytäntö 3/3	1h - X	harjoitusradalla
1.2.13	Käytännönharjoitus 1/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.14	Käytännönharjoitus 2/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.15	Käytännönharjoitus 3/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.16	Käytännönharjoitus 4/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.17	Käytännönharjoitus 5/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.18	KäytännönHarjoitus 6/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.19	Käytännönharjoitus 7/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.20	Käytännönharjoitus 8/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.21	Käytännönharjoitus 9/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.22	Käytännönharjoitus 10/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.23	Käytännönharjoitus 11/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.24	Käytännönharjoitus 12/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.25	Käytännönharjoitus 13/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.26	Käytännönharjoitus 14/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.27	Käytännönharjoitus 15/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.28	Käytännönharjoitus 16/17	1h -	jarrujenkäyttö: ajaminen
1.2.29	Käytännönharjoitus 17/17	1h -	jarrujen käyttö: ajaminen
1.2.36	Ennakoivanajonkäytäntö 1/3	1h - X	harjoitusradalla,
1.2.37	Ennakoivanajonkäytäntö 2/3	1h - X	harjoitusradalla
1.2.38	Ennakoivanajonkäytäntö 3/3	1h - X	harjoitusradalla
1.3.6	Käytännönharjoitus 1/5	1h -	polttoaineenkäytönoptimointiaajaessa
1.3.7	Käytännönharjoitus 2/5	1h -	polttoaineenkäytönoptimointiaajaessa
1.3.8	Käytännönharjoitus 3/5	1h -	polttoaineenkäytönoptimointiaajaessa
1.3.9	Käytännönharjoitus 4/5	1h -	polttoaineenkäytönoptimointiaajaessa
1.3.10	Käytännönharjoitus 5/5	1h -	polttoaineenkäytönoptimointiaajaessa
1.4.15	Käytännönharjoitus 1/26	1h -	KA/YA-kuljettajatrunkikurssi
1.4.16	Käytännönharjoitus 2/26	1h -	KA/YA-kuljettajatrunkikurssi

1.4.17	Käytännönharjoitus 3/26	1h -	KA/YA-kuljettajat trukkipkurssi
1.4.18	Käytännönharjoitus 4/26	1h -	KA/YA-kuljettajat trukkipkurssi
1.4.19	Käytännönharjoitus 5/26	1h -	KA/YA-kuljettajatrukkipkurssi
1.4.20	Käytännönharjoitus 6/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.21	Käytännönharjoitus 7/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.22	Käytännönharjoitus 8/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.23	Käytännönharjoitus 9/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.24	Käytännönharjoitus 10/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.25	Käytännönharjoitus 11/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.26	Käytännönharjoitus 12/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.27	Käytännönharjoitus 13/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.28	Käytännönharjoitus 14/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.29	Käytännönharjoitus 15/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.30	Käytännönharjoitus 16/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.31	Käytännönharjoitus 17/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.32	Käytännönharjoitus 18/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.33	Käytännönharjoitus 19/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.34	Käytännönharjoitus 20/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.35	Käytännönharjoitus 21/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.36	Käytännönharjoitus 22/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.37	Käytännönharjoitus 23/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.38	Käytännönharjoitus 24/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.39	Käytännönharjoitus 25/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.40	Käytännönharjoitus 26/26	1h -	KA/YA-kuljettajat kuormituksen vaikutus ajamiseen
1.4.41	Ennakoivanajonkäytäntö 1/7	1h - X	rata-harjoitus
1.4.42	Ennakoivanajonkäytäntö 2/7	1h - X	rata-harjoitus
1.4.43	Ennakoivanajonkäytäntö 3/7	1h - X	rata-harjoitus
1.4.44	Ennakoivanajonkäytäntö	1h - X	rata-harjoitus

4/7			
1.4.45 Ennakoivanajonkäytäntö 5/7	1h - X		rata-harjoitus
1.4.46 Ennakoivanajonkäytäntö 6/7	1h - X		rata-harjoitus
1.4.47 Ennakoivanajonkäytäntö 7/7	1h - X		rata-harjoitus

2 Säännösten soveltaminen (yhteensä 26h).

2.1.16 Käytännönharjoitus 1/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.17 Käytännönharjoitus 2/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.18 Käytännönharjoitus 3/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.19 Käytännönharjoitus 4/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.20 Käytännönharjoitus 5/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.21 Käytännönharjoitus 6/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.22 Käytännönharjoitus 7/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.23 Käytännönharjoitus 8/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.24 Käytännönharjoitus 9/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.25 Käytännönharjoitus 10/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.26 Käytännönharjoitus 11/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.27 Käytännönharjoitus 12/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.28 Käytännönharjoitus 13/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.29 Käytännönharjoitus 14/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.30 Käytännönharjoitus 15/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.31 Käytännönharjoitus 16/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.32 Käytännönharjoitus 17/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.33 Käytännönharjoitus 18/20	1h -		ajoaliikenteessä
2.1.34 Käytännönharjoitus	1h -		ajoaliikenteessä

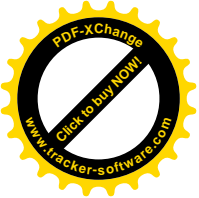

19/20			
2.1.35 Käytännönharjoitus 20/20	1h-		ajoaliikenteessä
2.2.5 Käytännönharjoitus 1/6	1h-		ajoaliikenteessä
2.2.6 Käytännönharjoitus 2/6	1h-		ajoaliikenteessä
2.2.7 Käytännönharjoitus 3/6	1h-		ajoaliikenteessä
2.2.8 Käytännönharjoitus 4/6	1h-		ajoaliikenteessä
2.2.9 Käytännönharjoitus 5/6	1h-		ajoaliikenteessä
2.2.10 Käytännönharjoitus 6/6	1h-		ajoaliikenteessä

3 Terveys, tie- ja ympäristöturvallisuus, palvelu, logistiikka (yhteensä 48h).

3.1.13 Käytännönharjoitus 1/4	1h-		pihalla, ajossa työpaikan riskit, työtaturmat
3.1.14 Käytännönharjoitus 2/4	1h-		pihalla, ajossa työpaikan riskit, työtaturmat
3.1.15 Käytännönharjoitus 3/4	1h-		pihalla, ajossa työpaikan riskit, työtaturmat
3.1.16 Käytännönharjoitus 4/4	1h-		pihalla, ajossa työpaikan riskit, työtaturmat
3.2.7 Käytännönharjoitus 1/2	1h-		salakuljetus ja rikollisuus
3.2.8 Käytännönharjoitus 2/2	1h-		salakuljetus ja rikollisuus
3.3.5 Käytännönharjoitus 1/12	1h-		salakuljetus ja rikollisuus
3.3.6 Käytännönharjoitus 2/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.7 Käytännönharjoitus 3/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.8 Käytännönharjoitus 4/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.9 Käytännönharjoitus 5/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.10 Käytännönharjoitus 6/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.11 Käytännönharjoitus 7/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.12 Käytännönharjoitus 8/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.13 Käytännönharjoitus 9/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.14 Käytännönharjoitus 10/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.15 Käytännönharjoitus 11/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.3.16 Käytännönharjoitus 12/12	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.4.7 Käytännönharjoitus 1/2	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.4.8 Käytännönharjoitus 2/2	1h-		terveydelliset ja fyysiset riskit työpaikoilla
3.5.11 Käytännönharjoitus 1/10	1h-		adr-harjoituksia/hätäharjoituksia

3.5.12	Käytännönharjoitus 2/10	1h -	adr-harjoituksia/hätäharjoituksia
3.5.13	Käytännönharjoitus 3/10	1h -	adr-harjoituksia/hätäharjoituksia
3.5.14	Käytännönharjoitus 4/10	1h -	adr-harjoituksia/hätäharjoituksia
3.5.15	Käytännönharjoitus 5/10	1h -	adr-harjoituksia/hätäharjoituksia
3.5.16	Käytännönharjoitus 6/10	1h -	adr-harjoituksia/hätäharjoituksia
3.5.17	Käytännönharjoitus 7/10	1h -	adr-harjoituksia/hätäharjoituksia
3.5.18	Käytännönharjoitus 8/10	1h -	adr-harjoituksia/hätäharjoituksia
3.5.19	Käytännönharjoitus 9/10	1h -	
3.5.20	Käytännönharjoitus 10/10	1h -	
3.6.5	Käytännönharjoitus 1/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.6	Käytännönharjoitus 2/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.7	Käytännönharjoitus 3/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.8	Käytännönharjoitus 4/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.9	Käytännönharjoitus 5/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.10	Käytännön harjoitus 6/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.11	Käytännön harjoitus 7/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.12	Käytännönharjoitus 8/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.13	Käytännönharjoitus 9/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.14	Käytännön harjoitus 10/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.15	Käytännön harjoitus 11/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.16	Käytännönharjoitus 12/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.17	Käytännönharjoitus 13/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.18	Käytännönharjoitus 14/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.19	Käytännönharjoitus 15/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.6.20	Käytännönharjoitus 16/16	1h -	kestävän kehityksen harjoituksia (imago)
3.7.7	Käytännönharjoitus 1/2	1h -	KA/YA-kuljettajattaloudellinen ympäristö
3.7.8	Käytännönharjoitus 2/2	1h -	KA/YA-kuljettajattaloudellinen ympäristö

KÄYTÄNNÖN HARJOITUKSIA (yhteensä 32 h)

Nämä tunnit ovat tarkoitettu vain henkilöliikenteen kuljettajille. Kun merkkaat kurssista arvosanan Winha tietokantaan, niin merkkaa myös ammattipätevyysdirektiivi tunnit.

1.5.	Harjoitus 1/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Harjoitus 2/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Harjoitus 3/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Harjoitus 4/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Harjoitus 5/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Harjoitus 6/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Harjoitus 7/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.5.	Harjoitus 8/8	1h-			matkustajien turvallisuus ja mukavuus
1.6.	Harjoitus 1/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Harjoitus 2/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Harjoitus 3/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Harjoitus 4/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Harjoitus 5/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
1.6.	Harjoitus 6/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
2.3.	Harjoitus 7/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
2.3.	Harjoitus 8/8	1h-			kuormitus turvallisuuden ja tarkoituksen mukaisesti
2.3.	Harjoitus 1/8	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Harjoitus 2/8	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Harjoitus 3/8	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Harjoitus 4/8	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
2.3.	Harjoitus	1h-			matkustajia koskeva säännöstö

	5/8				
3.8.	Harjoitus 6/8	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
3.8.	Harjoitus 7/8	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
3.8.	Harjoitus 8/8	1h-			matkustajia koskeva säännöstö
3.8.	Harjoitus 1/8	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Harjoitus 2/8	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Harjoitus 3/8	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Harjoitus 4/8	1h-			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Harjoitus 5/8	1h			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Harjoitus 6/8	1h			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Harjoitus 7/8	1h			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö
3.8.	Harjoitus 8/8	1h			matkustuskuljetustentaloudellinenympäristö

HENKILÖ KOHTAINEN AJO-OPETUS (yhteensä 20h)

1 Turvallisuussääntöihin perustuva järkevä ajokäyttäytymisen parantaminen

(yhteensä 15h).

1.1.21	Henkilökohtainenajo	1	1/20
1/5	h		
1.1.22	Henkilökohtainenajo	1	2/20
2/5	h		
1.1.23	Henkilökohtainenajo	1	3/20
3/5	h		
1.1.24	Henkilökohtainenajo	1	4/20
4/5	h		
1.1.25	Henkilökohtainenajo	1	5/20
5/5	h		
1.2.39	Henkilökohtainenajo	1	6/20
1/1	h		

1.3.11	Henkilökohtainenajo 1/4	1 h	7/20
1.3.12	Henkilökohtainenajo 2/4	1 h	8/20
1.3.13	Henkilökohtainenajo 3/4	1 h	9/20
1.3.14	Henkilökohtainenajo 4/4	1 h	10/20
1.3.15	Henkilökohtainen ajo1/5	1 h	11/20
1.3.16	Henkilökohtainenajo 2/5	1 h	12/20
1.3.17	Henkilökohtainenajo 3/5	1 h	13/20
1.3.18	Henkilökohtainenajo 4/5	1 h	14/20
1.3.19	Henkilökohtainenajo 5/5	1 h	15/20

2 Säännösten soveltaminen. (yht. 1h)

2.1.36	Henkilökohtainenajo 1/1	1 h	16/20

3 Terveys, tie- ja ympäristöturvallisuus, palvelu, logistiikka (yhteensä4h).

3.6.21	Henkilökohtainenajo 1/4	1 h	17/20
3.6.22	Henkilökohtainenajo 2/4	1 h	18/20
3.6.23	Henkilökohtainenajo 3/4	1 h	19/20
3.6.24	Henkilökohtainenajo 4/4	1 h	20/20

LIITE 2

Ammattipätevyysdirektiivin opetus pääsääntöisesti opetetaan viidessä eri moduulissa. Tässä liitteessä kerrotaan, mitkä asiat käydään läpi missäkin moduulissa.

AMMATTIPÄTEVYYSMODUULI 1

Tavara- ja henkilöliikenne 50 h

Direktiivin kohta 3.3 20h

Tavoite on pystyä ennalta ehkäisemään fyysiset riskit ja ymmärtää turvavarusteiden oikean käytön.

Opiskelija

- Ymmärtää henkilökohtaisten turvavälineiden käytön merkityksen
- Tietää yleisimmät työtapaturmat kuljetusalalla
- Tietää ergonomian merkityksen työtehtävissä
- Tietää lastauksen ja purkaukseen liittyvät fyysiset riskit
- Osaa turvalliset nostotavat
- Ymmärtää työturvakurssin tiedot
- Tietää ergonomian vaikutuksen hyvinvoinnille

Direktiivin kohta 2.1 30h

Tavoite on tuntee tieliikenteen sosiaalinen ympäristö ja siihen liittyvä säännöstö.

Opiskelija

- Tietää kuljetusalan enimmäistyöajat ja ajo- ja lepoaikojen periaatteet, soveltamisen ja niiden rikkomisen seuraukset.
- Osaa ajopiirturin käytön ja ymmärtää seuraamukset ajopiirturin käyttämättä jättämisestä, virheellisestä käytöstä tai väärentämisestä.
- Tuntee tieliikenteen sosiaalisen ympäristön.
- Ymmärtää kuljettajan oikeudet ja velvollisuudet perustason ammattipätevyyden ja jatkokoulutuksen osalta

AMMATTIPÄTEVYYSMODUULI 2

Henkilöliikenne 60 h

Direktiivin kohta 1.5 15 h

Tavoite on pystyä huolehtimaan matkustajien turvallisuudesta ja mukavuudesta
Opiskelija

Osaa ennakoivan ajon periaatteet ja harjoittelee ennakoivaa ajoa
Ymmärtää pitkittäisten ja poikittaisten liikkeiden hallinnan ja akseliylityksen
Osaa tien käytön jakamisen ja sijainnin ajoradalla ja pehmeä jarrutuksen
Harjoittelee vuorovaikutusta matkustajien kanssa.
Ymmärtää erityisinfrastruktuurien käytön (julkiset alueet, erikoiskaistat),
Osaa turvallisen ajamisen ja kuljettajan muiden tehtävien välisten ristiriitojen ratkaisemisen
Hallitsee tiettyjen matkustajaryhmien kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet (vammaiset, lapset).

Direktiivin kohta 1.6 15 h

Tavoite on osata kuormittaa ajoneuvo turvallisuussääntöjen sekä ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti

Opiskelija

Ymmärtää ajoneuvon liikkeessä vaikuttavat voimat.
Osaa vaihteiston välityssuhteiden käytön ajoneuvonkuorman ja tieprofiilin mukaa.
Harjoittelee ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän hyötykuorman määrittämisen ja kuormituksen jakautumista.
Tietää akselin ylikuormituksen seuraukset, ajoneuvon vakauden ja painopisteen.

Direktiivin kohta 2.3 15 h

Tavoite on tuntee matkustajien kuljetusta koskeva säännöstö

Opiskelija

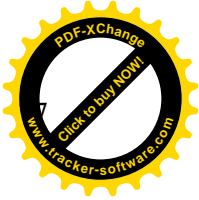
Osaa erityisryhmien kuljettamisen.
Osaa käyttää bussien turvalaitteita ja turvavyötä.
Kykenee keskustelemaan matkustajien kanssa
Tietää vammaisten ja lapsien erityistarpeet kuljettamisessa.

Direktiivin kohta 3.8 15 h

Tavoite on tuntee matkustajakuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä.

Opiskelija

Tuntee rajanylityskäytännöt
Tuntee tiekuljetusten erilaiset toimintamuodot

Tietää maantiekuljetuksen suhteessa laiva- ja rautatiekuljetuksiin.
Tietää henkilöliikenne yritysten organisaatioita.

AMMATTIPÄTEVYYS MODUULI 2

Tavaraliikenne 60 h

Direktiivin kohta 1.4 30 h

Tavoite on osata kuormittaa ajoneuvo turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti.

Oppilas

- Tietää kuljetusten vastuut ja velvollisuudet.
- Tietää kansainvälisiä kuljetuslupia käytetään.
- Tietää mitä velvoitteita liittyy CMR- sopimukseen.
- Osaa laatia kansainvälisen rahtikirjan.
- Tuntee kuljetuksen mukana olevat erityisasiapaperit
- Tuntee rajanylityssäännöt
- Tietää huolitsijan tehtävät
- Tietää lähettäjän velvollisuudet

Direktiivin kohta 3.7 30 h

Tavoite on tuntea tavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä.

Oppilas

- Tietää maantiekuljetusten suhteen rautatie- ja laivakuljetuksiin
- Tuntee tiekuljetusten erilaiset toimintamuodot
- Tietää tavaraliikenne yritysten organisaatioita.
- Tuntee erityiskuljetusmuodot ja niiden säännösten
- Tuntee tiekuljetusten toimintamuodot ja niiden sidosryhmät

AMMATTIPÄTEVYYS MODUULI 3

Tavara- ja henkilöliikenne 60 h

Direktiivin kohta 1.1 15 h

Tavoite on tuntee voimansiirron ominaisuudet sen käytön optimoiminen

Oppilas

Tietää voimansiirron rakenteen

Osaa käyttää voimansiirto laitteita

Osaa käyttää autoon liitettyjä apulaitteita, kuten kippi, takalaitanostin vaihtolavalaitteet, puominnostin.

Direktiivin kohta 1.2 15 h

Tavoite on tuntee hallintalaitteiden tekniset ominaisuudet ja toiminta ajoneuvon hallitsemiseksi, kulumisen minimoimiseksi ja toimintahäiriöiden ennalta ehkäisemiseksi.

Oppilas

Tietää hallintalaitteiden tekniset ominaisuudet ja rakenteen.

Osaa käyttää hallintalaitteita turvallisuutta vaarantamatta oikealla tavalla

Direktiivin kohta 1.3 15 h

Tavoite on osata optimoida polttoaineen käyttö.

Oppilas

Tietää polttoaineen kulutukseen vaikuttavia tekijöitä

Osaa käyttää hallintalaitteita ja vaihteita polttoainetta säästäen.

Direktiivin kohta 3.1 15 h

Tavoite on osata tiedostaa liikenteeseen ja työtapaturmiin liittyvät riskit

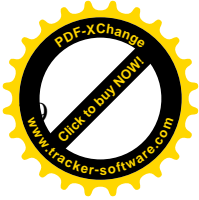
Oppilas

Tietää liikenteen riskiryhmät

Osaa käyttää autoa ennakoiden varoen mahdollisia liikennevahinko tilanteita.

Tietää raskaankaluston osallisuuden liikennetapaturmissa.

Ymmärtää onnettomuuksien inhimilliset, aineelliset ja taloudelliset seuraukset

AMMATTIPÄTEVYYSMODUULI 4

Tavara- ja henkilöliikenne 60 h

Direktiivin kohta 3.2 30 h

Tavoite on pystyä ennalta ehkäisemään rikollisuus ja salamatkustajien kuljetus
Oppilas

Tunnistaa ja riskit, jotka johtuvat uhasta silloin, kun materiaalia siirretään,
varastoidaan tai kuljetetaan.
Osaa minimoida riskit kun tavaroita kuljetetaan tai siirretään
Ymmärtää salamatkustajien ja rikollisuuden vaarat kansainvälisillä kuljetuksilla

Direktiivin kohta 3.5 30 h

Tavoite on pystyä arvioimaan hätätilanteita
Oppilas

Osaa tehdä tilannearvion hätätilanteessa
Osaa toimia tilanteen vaatimalla tavalla ja ehkäistä lisävahinkojen syntyminen
Osaa hälyttää apua
Tietää loukkaantuneiden ensiavun merkityksen ja osaa sitä antaa
Osaa huolehtia henkilöiden turvallisuudesta
Tietää miten toimia väkivaltatilanteissa.
Osaa tehdä vahinkoilmoituksen

AMMATTIPÄTEVYYSMODUULI 5

Tavara- ja henkilöliikenne 50 h

Direktiivin kohta 2.2 25 h

Tavoite on tuntee tavarankuljetusta koskeva säännöstö.

Oppilas

Tuntee kuljetussopimukseen kuuluvat asiakirjat ja osaa laatia niitä.
Tietää kuljettajan oikeudet ja velvoitteet ammattidirektiivin osalta
Tietää kuljettajan oikeudet ja velvoitteet ammattidirektiivin
jatkokoulutuksen osalta
Tietää ajo- ja lepoaikasäädökset.

Direktiivin kohta 3.4 15 h

Tavoite on osata tiedostaa fyysisen ja henkisen suorituskyvyn merkitys

Oppilas

Tietää miten lääkkeet ja huumeet vaikuttavat ihmisen käyttäytymiseen
Tietää alkoholin ja piristeiden vaikutuksen elimistöön.
Tunnistaa väsymyksen oireet ja työuupumuksen vaikutuksen
Tietää levon ja työrytmin vaikutukset terveelliseen elämään.
Osaa syödä ravinto-opillisesti sopivasti ja terveellisesti
Tietää tupakan polton huonot seuraamukset.

Direktiivin kohta 3.6 10 h

Tavoite on osata käyttäytyä yrityksen imagoa tukevalla tavalla.

Oppilas

Toimii yrityksen imagon mukaisella tavalla.
Tietää kuljettajan käyttäytymisen merkityksen yritykselle.
Tietää hyvän asiakaspalvelun merkityksen.
Tietää ajoneuvon kunnossapidon merkityksen yrityksen toiminnalle.
Tietää kuljettajan eri roolit työtehtävissä.
Tietää työn suunnittelun vaikutukset kustannuksiin.
Tunnistaa stressaavat työtilanteet ja osaa käsitellä niitä.
Ymmärtää yritysten asiakaspalvelun erityispiirteet.

LIITE 3

Oppilasrekisterin merkintäesimerkki

oppilashallinta.php - Microsoft Word

Taulukkotyökalut

Aloitutus Lisää Sivun asettelu Viittaukset Postitukset Tarkista Näytä Rakenne Asettelu

Liitä Leikepöytä

Fontti Times New Roman 10

Kappale

Tyyli Pikatyylit Vaihda tyyliä Muokkaaminen

Kuluva viikko Omat tapahtumat Suoritetut Oppilaan tapahtumat Muokkaa tapahtumia

Kurssin yhteenveto ([Kurssienhallintaan](#))

Suoritettava koulutus

Koulutusala: Tavaraliikenne

Kesto: 280h

Korttiluokka: MT

Koulutusala: Tavaraliikenne

Kesto: 280h

Korttiluokka: MT

Kurssi yhteenveto

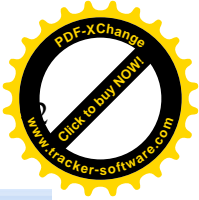
Yhteensä	Teoriaopetus	Käytännön harjoitus	Henkilökohtainen ajo-opetus
274/280	119/115	135/145	20/20

Ennakoivan ajon koulutus 27/25

Teoriaopetus
Käytännön harjoitus
Henkilökohtainen ajo-opetus
Muu ajo-opetus
Teoriaopetus

1 Turvallisuussääntöihin perustuva järkevän ajokäyttäytymisen parantaminen

Sanoja: 3 074 suomi 100%

oppilashallinta.php - Microsoft Word

Taulukkotyökalut

Aloituis Lisää Sivun asettelu Viittaukset Postitukset Tarkista Näytä Rakenne Asettelu

Leikepöytä

Fontti

Kappale

Tyyli

Pikatyylit Vaihda tyyliä Muokkaaminen

2.1.20	Käytännön harjoitus 5/20	1h	1h (1h)	Korvattu			
2.1.21	Käytännön harjoitus 6/20	1h	1h (1h)	Korvattu			
2.1.22	Käytännön harjoitus 7/20	1h	1h (1h)	Korvattu			
2.1.23	Käytännön harjoitus 8/20	1h	1h (1h)	Korvattu			
2.1.24	Käytännön harjoitus 9/20	1h	1h (1h)	Korvattu			
2.1.25	Käytännön harjoitus 10/20	1h	1h (1h)	Korvattu			
2.1.26	Käytännön harjoitus 11/20	1h	1h (1h)	Korvattu			
2.1.27	Käytännön harjoitus 12/20	1h	-	Aseta korvaavuus		Ei kalenterissa	
2.1.28	Käytännön harjoitus 13/20	1h	-	Aseta korvaavuus		Ei kalenterissa	
2.1.29	Käytännön harjoitus 14/20	1h	-	Aseta korvaavuus		Ei kalenterissa	
2.1.30	Käytännön harjoitus 15/20	1h	-	Aseta korvaavuus		Ei kalenterissa	
2.1.31	Käytännön harjoitus 16/20	1h	-	Aseta korvaavuus		Ei kalenterissa	
2.1.32	Käytännön harjoitus	1h	-	Aseta korvaavuus		Ei kalenterissa	

Sanoja: 3 074 suomi

100%